

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dei Immortalis In Corpore Mortali Patientis Historia

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Prologus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49178](#)

SACROSANTÆ
DE
CHRISTO
PATIENTE
HISTORIÆ
PROLOGVS.

PASSIO D. N. JESU CHRISTI
terribilium omnium terribilissimum dæ-
monibus, optabilium omnium optabilissi-
mum Hominibus, mirabilium omnium mira-
bilissimum Angelis, cum sit mysterium omni-
um posteriorum quæ sunt, fuerunt, erunt, di-
gnitate primum, charitate sumnum, utilitate
maximum, stupore & horrore, omni ex parte
immensem; seu spectas personam quæ patitur,
seu illos, pro quibus patitur, ut tantum hoc argu-
mentum, & ego pro dignitate cum salutis fru-
ctu appositiè exponam, & vos cum pietatis sen-
su utiliter expendatis, præmittam hic quoddam
totius argumenti tractandi præludium. Quia
ante omne opus debet præfigi illius operis finis,
qui licet sit ultimus in executione, est tamen pri-
mus in intentione, antequām hoc opus grande
aggrediamur, quod (ut loquar cum D. Chryso-
logo) stupent Angeli, miratur cœlum, pavet terra,
caro non fert, auditus non capit, non attingit mens, non
potest sustinere creatura, estimare nō sufficit, credere per-
tinet scit. Antequām, inquam, hoc inæstimabile
Sacramentum explicare auspicemur, & mihi di-
cendi, & vobis audiendi, certus aliquis præsi-
gendum

A

gendum

Serm. 78

Finis a-
liquis
in Me-
ditatio-
ne pas-
sionis
præfi-
gendum

2. Co-
rinth. 5.
15.

Gal. 2.
20.
Ioan. 14.
10.
Ioar. 1.

gendus est finis. Quod ad me attinet; hic unus, nec alius mihi erit finis, ad quem velut ad scopum referentur omnia mea, labor, cura, sollicitudo, vox, latera, verba, conatus, studia, contentio omnis, & corporis, & animi; ut primum animum meum, tum omnium, quos habiturus sum, auditorum, reducam ad illum, qui eos suam potentiam procreavit, bonitate servavit, charitate redemit, JESUM Christum. Hic finis est meus; vester autem quis erit? nescio quem vobis praefigetis finem, scio tamen quem oportet vos praefigere, qui & mihi, & vobis omnibus debet esse communis. Quis ille? quem expressit is, qui non praedicabat nisi JESUM, & hunc crucifixum, D. Paulus: hic ad Corinthios scribens: *pro omnibus mortuus est Christus, ut qui vivunt, non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Hic debet esse finis primus, unus, meus, vester omnium qui hoc loco, audituri Christi patientis historiam conveniemus: *ut, qui vivunt, sibi non vivant, &c.* ut quisque possit dicere cum Paulo, *vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus:* non amplius in me vivit mundus: quia licet sum in mundo, tamen *ego non sum de mundo:* non amplius vivit in me caro, postquam *verbam caro factum est:* non amplius in me vivunt quae sunt carnis, & mundi, superbia, invidia, luxuria, avaritia; nulla jam vivunt in me virtus mundi, vivunt verò in me virtutes Christi: castitas, humilitas, mansuetudo, patientia, modestia, temperantia, justitia; vivit Christus in lingua mea, vivit in manibus, in oculis, in auribus, in mente, in voluntate, in toto corpore, in tota anima; totum spirant praecordia Christum: quia quidquid ago, dico, cogito, volo, video, audio, lego, sentio, est propter Christum, Christus suæ gratias

gratiæ quasi animæ motibus me agit ad omne bonum, & ad omnes vitales virtutum actiones. Hic finis est cur Christus est passus, hic debet esse & finis omnium, qui audiunt pœnas Christi patientis. Hunc in finem si animum intendamus, & ad eum viribus omnibus contendamus, tum demum quilibet cum Christo dolente dolebit, cum flente flebit, cum timente timebit: tunc animus laxabit habenas omnibus affectibus, amoris, odii, spei, timoris, tristitiae, gaudii: tunc flent oculi, plangent manus, plorabit lingua, spirabit pectus, conteretur cor, ardebit voluntas, illustrabitur intellectus, turbabitur spiritus, pavescet animus, stupescet mens, contremiscat artus, trepidabunt membra, ebulliet sanguis, totus denique commovebitur homo, dum audiet, quæ, & quanta passus est pro homine; Deus homo.

Deinde ut uberiori cum spiritus quaestu, hoc crucis Christus entum arcum percipiatur, necesse est, ut quis- passus est que sibi, quia certum, persuadeat firmiter, & sibi ut pro imprimat fortiter, quidquid Christus passus est omnibus, pro omnibus, id passum pro singulis: adeò ut il- sic pro lud beneficium redempcionis, quod toti humano singulis generi est commune, sit cuilibet singulare: ut quisquis in hac coronâ est prelens, non vanè, sed vere cù Paulo possit gloriari: *In fide vivo Filii DEI, qui dilexit me: & tradidit semet ipsum pro me:* licet Filius DEI cùm esset in sinu Patris, ab æterno cognovisset, & prævidisset, non futuros plures homines, quam nos qui hic sumus in hoc tem- ple congregati, eadem fuisset passus pro hoc tam exiguo grege, quæ pro toto hominum genere. Hoc certò credere, est se ad amorem Christi co- gere. Imò ut non tantum tibi extorqueas amo- rem erga Christum, sed & dolorem propter

4 De Christo paciente

Christus nō
tantum
passus
est pro
nobis,
sed à
nobis.

Christus idē
qui pro
nobis
passus
Jerofo-
lymæ
est in
Eucha-
ristia.
per. 177.

Christum, & illud, quia non minus certum, certissimè crede, Christum non modò passum esse propter te, sed per te. Idem qui commisisti culpam, intulisti & pœnam. Quare quidquid criminis commiserunt, vel Judas qui eum prodidit, vel miles qui ligavit, vel Caiphas qui accusavit, vel Pilatus qui condemnavit, vel Herodes qui illusit, vel Romanus qui crucifixit; horum omnium criminum, quia auctor es & reus. Hæ manus, illi manus injecerunt, & vinixerunt, hilacerti illum flagellârunt, hi digitæ spineum seratum illi contexuerunt, hæc lingua condemnavit, hoc os in illum expuit, hi pedes sanguinem ejus conculcaverunt. Postremum quod hic ad mäjorem ineritorum requiritur cumulum, illud est, ut quisque certò credat, & verè, ut oportet, sibi

persuadeat, quidquid hic dicturus sum, non tantum dici de Christo, sed coram Christo. Adeòt hic in arâ, qui ab annis 1600. & qui excurrunt, passus est Jerosolymæ. Itaque omnium ora, atque oculi, sed multò maximè animi convertantur ad Christum in arâ præsentem. Ille & me audit, & vos spectat, & quid ejus causâ aucturi sitis, expectat, & quid cogitatis, intelligit, & quid optatis, percipit: ut qui teste D. Chrysologo, *Videt abdita terrarum, qui cordis intuetur occulta, cui omnia sunt nuda, quæ tecta sunt omnibus.* Ad sunt ergo illi ipsissimi isti oculi, quibus lachrymatus est IESVS: quibus cum respiceret Petrum, flevit amarè: illi oculi, ut oculi nostri deducant exitus aquarum, in nos sunt intenti. Ibi sunt pedes, quibus currendo pervicos & castella, te ovem perditam quæsivit. Ibi sunt manus, trahalibus pro te clavis terebratæ, & cruci affixæ; illæ nunc ad te extenduntur, ut à cæno vitiorum te eripiat, & de stercore

stercore erigat. Ibi est lingua illa, quæ eructavit
tot verba vita æterna. Nunc aperit os suum, ut tibi
loquatur ad cor. Totus nobis hic adest Jesus,
ut hoc loco, & hæc horæ se totum nobis exhibeat JESUM. Si ambigitis, an hic adsit, audite ipsum loquente[m] per os Isaiae, quod ipsum jam loquitur ore suo: *Ego ipse qui loquebar, ecce adsum. Isa. 9.*
Ego ipse, qui ante 1600. annos, & qui supersunt,
propter vos homines, & propter vestram salutem descendit de cœlo, & incarnatus sum de Spiritu sancto, & homo factus sum, *Ecce adsum: ego ipse*, qui pro vobis Jerosolymæ à Juda proditus, à militibus vincitus, à Judæis accusatus, à Caipha condemnatus, à Pilato flagellatus, à militibus crucifixus fui, *Ecce adsum: ego ipse*, qui post incredibilia in te collata beneficia, post innumera-bilia propter te tolerata supplicia, post 33. annorum immensos labores, post trium horarum in cruce immanes pœnas inclinato capite tradidi spiritum, *ecce adsum. Adsum*, ut sim dux erranti, lux caliganti, robur defienti, panis esurienti, fons sitienti, vita morienti, salus pereunti. *Ecce adsum* ut illustrem intellectum, reficiam memoriā, inflammem voluntatem, cortoborem spiritum, expiem conscientiam, innovem animum.
Adsum raucis præ clamore fauibus invitans, *venire ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* Quæ cum ita sint, cum hic adsit inter omnia princeps argumentum fidei, hic vires omnes exere, Fides! tu inquam Fides, nobis in sacro sancto Baptismatis fonte per Spiritum sanctum infusa, quantum potes, tantum aude. Si audes credere, poteris credendo nihil non obtine-re; crede non mihi sed Veritati: *Si potes credere, Marc. 9.*
omnia possibilia sunt credenti. O si possim hoc à te, 29.

Ioan. 6.

67.

Matt. 11.

24.

Marc. 9.

Matt. 16. quisquis hic ades , imperare, ut credas Chri-
Isa. 60. stum hic præsentem eadem fide, quâ Petrus cum
 hæc enuntiaret ; tu es *Christus Filius DEI vivi* : hoc
 si nunc ita credas, tunc mirabitur, & dilatabitur

cor tuum : tunc sperabis, amabis, dolebis, flebis,
 irasceris, misereberis, supirabis, ardabis, denique
 omnibus velificaberis affectionibus. Quid dubita-
 tis modicæ fidei ? credite, adest Veritas : confi-
 dite, adest Misericordia : sperate, adest Potentia :
 audete, adest Fortitudo : timete, adest Justitia :
 amate, adest Bonitas : adorate, adest Majestas :

Ioan. 15. sed quia tu dixisti : sine me nihil potestis facere , u-
 num jam nobis necessarium est, ad te configere.

Apoc. 11. O Christe, qui dixisti, *ego sum α, ω, principium*
& finis : hodie nobis principium dicendi est de
 te, finis erit propter te, ut sine fine vivamus in te.
 Sed frustrâ intendimus nos illum tam arduum fi-
 nem, videlicet, tibi soli vivere, qui es principium

Opus
Spiritus
S. ope ad
omne o-
pus ho-
minum. omnis vitæ, nisi mittas è cœlo ad nos, & immi-
 tias in nos illum Spiritum, quem tu cum Patre ab
 æterno spirasti, & per quem in tempore , dum
 conceptus es, cœpisti ipse spirare ; es enim con-
 ceptus de Spiritu sancto. Nam teste tuo servo
 Paulo, *nemo potest dicere, Dominus IESVS, nisi in Spi-*
ritu sancto. Si non possit te os nominare , multo
 minus poterit te cor amare sine Spiritu sancto.

I. Cor.
12. 3. Ad te ergo ô sancte Spiritus, qui à Patre, Filioque
 procedis, cum fiducia accedimus ; & ut ex-
 cuso spiritu servitutis , accipiamus spiritum ado-
 ptionis filiorum, veni sancte Spiritus. Ecce tenebræ
 sunt super universam terram , sumus omnes filii
 tenebrarum, ut ergo abjicientes opera tenebra-
 rum, induamur arma lucis, ut fiat in nobis lux,
 veni sancte Spiritus, & emitte cœlitus lucis tua radium.
 Ecce sine te torpemus, jacemus, frigemus; ut au-
 tem

Rom. 8.
15.

rem simus spiritu ferventes, & serviamus in novitate spiritus, ut renovemur spiritu mentis nostræ, ut sumus cum Christo unum corpus, & unus Spiritus: veni sancte Spiritus. Quia sine tuo numine, nihil est in homine: nihil est gratiæ in animo unde mereatur, nihil est virium in corpore, unde operetur, nihil est vitæ in toto homine, unde moveatur, si ne tuo Nume. Expectat te memoria, ut possit meminisse eorum, quæ passus est Jesus: expectat te intellectus, ut à te illuminatus, cognoscas, quanta passus sit Christus: expectat te voluntas, ut accendatur illo igne, quem venit in terras mittere Christus. Ergo veni sancte Spiritus, ut repleamur omnes spiritu sancto, ut te veniente ad nos, nos quoque perveniamus ad illum, à quo tu processisti, JESUM Christum Dominum nostrum.

S C E N A
C H R I S T I
 PATIENTIS
 IN HORTO.

§. I.

Iter ad Hortum.

A uxilio æterni Pattis, qui in principio creavit cælum & terram; favore DEI Filii, cui data est omnis potestas in cœlo & in terra: gratia Spiritus S. qui replevit orbem terrarum, & qui, ut spero, datus est nobis per illum, qui tradidit semetipsum pro nobis, ordior magnum illud opus; hoc est, DEI immortalis in corpore mortali patientis tragœdiam: & inde incipio de eo loqui, unde & Christus cœpit pro nobis pati. De quo ita Evangelista: *Hymne dicto, egressus est IESVS cum discipulis suis,*

*Gen. 1.
Matt. 28.*

Sap. 1.4

Matt. 26.